ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਥ੍ਰੂ. ਸਕੱਤਰ,
ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤ ਵਿਭਾਗ & ਹੋਰ
ਬਨਾਮ
ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ & ਹੋਰ
(2022 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 3646)

ਮਈ 06, 2022

[ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਵੀ. ਰਾਮਾਸੁਬਰਮਾਨੀਅਨ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ.]

ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਐਕਟ, 1894 – ਧਾਰਾ 4 ਅਤੇ 6 – ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ, ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਧਿਨਿਯਮ, 2013 – ਧਾਰਾ 24(2) – ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਅੰਤ – ਦਾਅਵਾ – ਜਵਾਬੀ ਨੇ ਧਾਰਾ 4 ਅਤੇ 6 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਪਤੀ ਖਰੀਦੀ – ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਮੂਲ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਰਾਸ਼ੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕਰਕੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਦਾਲਤ ਸਰਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਕਾਰਨ ਬੰਦ ਸੀ, ਇਸ ਕਾਰਨ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਾਧੂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ 30.12.2013 ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਕੈਂਸਲ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ – ਜਵਾਬੀ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 2013 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਅੰਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅੰਤ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਐਲਾਨਿਆ – ਫੈਸਲਾ: ਜਵਾਬੀ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 4 ਅਤੇ 6 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਖਰੀਦਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਲੈਕਟਰ ਦੇ ਇਨਾਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ – ਇਸ ਲਈ, ਦਿੱਲੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਗੋਡਫਰੇ ਫਿਲਿਪਸ (ਆਈ) ਲਿਮਿਟੇਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਾਰਣਾਂ ਕਾਰਨ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਏ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ 2013 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਅੰਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ – ਹੋਰ, ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਇੰਦੌਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ & ਹੋਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ – ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ – ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ.

ਇੰਦੌਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ & ਹੋਰ (2020) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 129; ਦਿੱਲੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ. ਗੌਡਫਰੇ ਫਿਲਿਪਸ (ਆਈ) ਲਿਮਟਿਡ (ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 3073 ਦੀ 2022 ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ) - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਚਤਰੋ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. 2005 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਦਿੱਲੀ 279 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਗਿਆਨੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. v. ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. ਡਬਲਯੂ.ਪੀ.

(ਸੀ) ਨੰਬਰ 1393 ਆਫ 2014 ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਦਾਲਤ - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3646 2022 ਦੇ.

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 03.02.2015 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ 2014 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 5318 ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਜੀਤਾ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਐਡ. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਰਾਜਿੰਦਰ ਪੋਸਟ ਸਕਸੈਨਾ, ਨੰ. ਸੰਗੀਤਕ ਪੈਮਾਨੇ ਦਾ ਪੰਜਵਾਂ ਨੋਟ। ਸਾਹਨੀ, ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਬੀ. ਸਹਾਰਿਆ, ਵੀਰੇਸ਼ ਬੀ. ਸਹਾਰਿਆ, ਮੈਸਰਜ਼ ਸਹਾਰਿਆ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਲਈ ਅਕਸ਼ਤ ਅਗਰਵਾਲ, ਐਡਵ. ਲਈ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਵੱਲੋਂ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ।

1 ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ 03.02.2015 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਓਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਗਿਆਨੇਂਦਰ ਸਿੰਘ & ਓਰਸ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ & ਓਰਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

2 ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ 25.11.2011 ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮਹਿਰੌਲੀ, ਤਹਿਸੀਲ-ਮਹਿਰੌਲੀ, ਪਿੰਡ ਸਯੂਰਪੁਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ 7 ਬਿਘਾ 1 ਬਿਸਵਾ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦੀ। ਅਸਲ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੇ ਲੈਂਡ ਏਕੁਇਜ਼ੀਸ਼ਨ ਐਕਟ,1894 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 4 ਅਤੇ 6 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 2276 ਦੀ 1985 ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜੋ ਕਿ 25.11.1980 ਅਤੇ 20.05.1985 ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਲੈਂਡ ਏਕੁਇਜ਼ੀਸ਼ਨ ਕਲੈਕਟਰ ਨੇ 14.05.1987 ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਐਲਾਨਿਆ ਸੀ। ਅਸਲ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਕਤ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ 03.03.2005 ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਛਤਰ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ & ਓਰਸ ਵਿੱਚ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਅਸਲ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 5ਏ ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਐਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਅਸਲ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੇ ਐਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਤਾਰੀਖ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਐਤਰਾਜ਼ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਅਗੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਦੀਆਂ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਾਲ ਐਤਰਾਜ਼ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜੋੜੇ ਗਏ ਸਨ। ਨਤੀਜਤਨ, ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ 27.04.2006 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੇ 25.11.2011 ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦੀ।

3. ਗਿਆਮੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

“ਇਹ ਸਾਫ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਚਿੱਤਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਤੱਕ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਣ ਲਈ, ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਕੇਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੀ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇਕ ਸਵੀਕਾਰਿਤ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੀ ਰਕਮ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਬਿਨਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ (ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ) ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਲਈ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ **ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ** (ਉਪਰੋਕਤ), ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।”

**4. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਉਚਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਵਿੱਚ ਭੂਮੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ, ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਤੇ ਰਿਸੈਟਲਮੈਂਟ ਐਕਟ, 2013 ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਲੈਪਸਡ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ:**

**5. ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਇੰਦੌਰ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਿਟੀ ਬਨਾਮ ਮਨੋਹਰਲਾਲ & ਓਰਸ** ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਥੇ ਇਸ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਾ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਨਾ ਲੈਣ ਦੀਆਂ ਦੋਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਮਾਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਦੋਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ਰਤ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਲੈਪਸਡ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

6. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਪੱਖ ਸੀ ਕਿ ਮੂਲ ਭੂਮੀ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਖਾਰਜੀ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਉਸੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਸਬੰਧੀ ਹੋਰ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਲਾਗੂ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਭੂਮੀ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਿਆ।

7. ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ 30.12.2013 ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕਰਕੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਦਾਲਤ ਸਰਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਕਾਰਨ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵਾਧੂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਦੱਖਣ ਵੱਲੋਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 227 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ (ਸੀ.ਐਮ.(ਐਮ) ਨੰਬਰ 1407 ਦੀ 2013) ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੂਲ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨਾਮਲੀ ਬਲਕਿਸ਼ਨ ਪੁੱਤਰ ਰਾਮ ਰਤਨ ਕਪਾਨੀ ਨੂੰ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਚੈੱਕ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 53 ਬਿਘਾ ਅਤੇ 9 ਬਿਸਵਾ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ 1,46,1,88.25 ਰੁਪਏ, 13 ਬਿਘਾ ਅਤੇ 6 ਬਿਸਵਾ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ 42,91,879.93 ਰੁਪਏ ਅਤੇ 1 ਬਿਘਾ ਅਤੇ 12 ਬਿਸਵਾ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ 4,77,87.03 ਰੁਪਏ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸਨੂੰ 30.12.2013 ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 30.12.2013 ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ:-

"2. ਪੈਰਾ 10 ਵਿੱਚ ਧੁੰਦਲੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਖਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਤੀਲਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਸੀਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਐਕਟ, 1894 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਲੈਪਸ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

3. ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 4 ਵਿੱਚ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਰਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਬੰਦ ਹੈ ਅਤੇ 02 ਜਨਵਰੀ, 2014 ਨੂੰ ਮੁੜ ਖੁੱਲ੍ਹੇਗੀ।

4. ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨਾਲ ਐਨੈਕਸਚਰ-2 ਵਜੋਂ ਸੰਲਗਨ ਚੈੱਕ 'ਏ.ਡੀ.ਆਈ, ਦਿੱਲੀ' ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਖਿੱਚੇ ਗਏ ਹਨ।"

5. ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਅਰਥਪੂਰਨ ਪੜ੍ਹਾਈ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਕਸਦ 31 ਦਸੰਬਰ, 2013 ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ।

6. ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਰਿਕਾਰਡ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਏ ਬਿਨਾਂ ਹਰੇਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੈੱਕ (ਜੋ ਕਿ ਐਨੈਕਸਚਰ ਪੀ-2 ਹਨ) ਨੂੰ ਅੱਜ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਯਾਨੀ ਕਿ 30 ਦਸੰਬਰ, 2013 ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

7. ਰਜਿਸਟਰੀ ਨੂੰ ਐਨੈਕਸਚਰ 2 ਵਜੋਂ ਸੰਲਗਨ ਚੈੱਕਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮੁੜ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮੁੜ ਖੁੱਲ੍ਹਣ 'ਤੇ ਚੈੱਕ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਾਧੂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਜਾਣਗੇ....."

8. ਅਸੀਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਦੋ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪਹਿਲਾਂ, ਜਵਾਬੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਤੇ 6 ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਪਬਲਿਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਖਰੀਦਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਲੈਕਟਰ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਇਸ ਲਈ, ਅੱਜ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਦਿੱਲੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਗੋਡਫਰੇ ਫਿਲਿਪਸ (ਆਈ) ਲਿਮਿਟਡ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਾ ਖਰੀਦਦਾਰ 2013 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਲੈਪਸਿੰਗ ਦਾ ਦਾਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

**9 ਦੂਜੇ, ਇਹ ਖੋਜ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨੂੰ ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਫਿਰ ਵੀ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੈ:**

"202. ਧਾਰਾ 24(2) ਉਸ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਦੀ ਹੈ ਜਿਥੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 31(1) ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

205. ਧਾਰਾ 31(1) ਵਿੱਚ "ਅਦਾ" ਸ਼ਬਦ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ "ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ" ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਜਮ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਭੁਗਤਾਨ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਮ੍ਹਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਰੋਕੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਰਕਮ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਰਕਮ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਦਾਇਤਵ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਲਈ ਦੰਡਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ।

207. ਸਾਡੀ ਵਿਚਾਰਿਕ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 31(2) ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਰੋਕੇ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੇ ਦਾਇਤਵ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਸਰ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੰਪੂਰਣ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। 1893 ਤੋਂ 2013 ਤੱਕ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਣ ਜੋ ਵਿਆਜ ਲਈ ਕੇਵਲ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਰੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਦੇ ਵੀ ਧਾਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਵੈਧ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਕੇਵਲ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੇ ਗਏ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 24(2) ਅਧੀਨ ਚੂਕ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਬਹੁਤਾਤ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਉੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਚੂਕ ਅਤੇ ਉੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੋਵੇਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਨਾਲ ਯੋਗ ਹਨ।

2.8 ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੇਵਲ ਰਕਮ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਕਮ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਰਕਮ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਤਵ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਰਕਮ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਕਾਰਨ (ਸਿਕ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਹੋਈ) ਬਕਾਇਆ ਰਹੀ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਉਸ ਲਈ ਖੁੱਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦਾਵਾ ਕਰੇ ਕਿ ਰਕਮ ਉਸ ਨੂੰ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਅੰਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਜਮ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਰਕਮ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਬਹੁਤਾਤ ਦੀ ਹੋਲਡਿੰਗ ਲਈ ਜਮ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਵਾਈਜ਼ੋ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪਰਯਾਪਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਧਾਰਾਵਾਂ 77 ਅਤੇ 80 ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 31 ਅਤੇ 34 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

xxx xxx xxx

366.4 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਮੁੱਖ ਭਾਗ ਵਿੱਚ "ਅਦਾਇਗੀ" ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਈ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਾ-ਜਮ੍ਹਾਈ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਪ੍ਰੋਵਾਈਜ਼ੋ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਬਹੁਤਾਤ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਲਈ ਜਮ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀ (ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਹੋਣਗੇ, ਨੂੰ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮਿਲਣ ਦਾ

ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 31 ਅਧੀਨ ਦਾਇਤਵ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਵਿਆਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਨਾ-ਜਮ੍ਹਾਈ (ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ) ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਜੇਕਰ ਬਹੁਤਾਤ ਦੀਆਂ ਹੋਲਡਿੰਗਾਂ ਲਈ ਪੰਜ ਸਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਨਾ-ਜਮ੍ਹਾਈ ਹੋਈ ਹੈ, ਤਾਂ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ "ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ" ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

10. ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਤੇ ਅੱਜ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਵਾਬੀ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

11. ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅੰਕਿਤ ਜੈਵਾਨ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ

(ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ : ਰਾਹੁਲ ਰਾਠੀ, ਐਲ.ਆਰ.&ਏ)

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate